

Budapesti füzetek

1910. évi értesítőjében hírül adta a Fővárosi Könyvtár, hogy *Aktuális kérdések irodalma* címmel új röplapbibliográfiai sorozatot indított. A sorozatról Szabó Ervin, a könyvtár akkori igazgatója így írt: „Azt tapasztaltuk, hogy eddigi kiadványaink ... lényegesen hozzájárultak ugyan a könyvtár használatának minőségi javításához, de egy szükségletről nem gondoskodnak: arról, hogy egy-egy, a közvéleményt mélyebben megmozgató kérdés irodalmáról akkor tájékoztassák a közönséget, amikor a kérdés éppen aktuális.”

A bibliográfiák a Fővárosi Közlöny hasábjain jelentek meg s ezekből a könyvtár, olvasói számára, ingyenes terjesztésre különlenyomatokat kapott. 1910 tava-

szától egymást követték a drágaság, a jéghiány, a tífusz, a városi nyilvános könyvtárak, a gázszolgáltatás, a kétéves katonai szolgálat bevezetése, a Balkánkérdés, a választójogi reformtervezet stb. témáihoz kapcsolódó bibliográfiák. További 12 bibliográfia a Budapesti Népművelő Társaság szociálpolitikai tanfolyamára (1912), a Nemzetközi Nőszövetség budapesti ülésére (1913) s más fontos időszerű alkalomra készült. Az első világháború kitöréséig a 32. szám látott napvilágot.

A bibliográfiák a korszak legégetőbb gazdasági, szociális, politikai kérdéseire ajánlottak irodalmat, mégpedig a fellelhető legmodernebb magyar és idegen nyelvű művekből válogatva. A feldolgo-

zott témák tükrözték a közvéleményt leginkább foglalkoztató kérdéseket, az első világháború előtti, immár világvárossá fejlődött Budapest gondjait, a társadalmi és politikai feszültségeket. A sorozat a két világháború között már akadózva és természetesen gyökeresen megváltozott szemlélettel élt tovább. A felszabadulás után, 1946-ban újra indult, első számát *Nagy Budapest öt éves tervéhez* címmel Kóhalmi Béla szerkesztette. Ez a téma-választás — egy évvel a felszabadulás után! — bizonyítja, mennyire haladó szándékú hagyományt képviselt a Szabó Ervin által létrehívott bibliográfiai sorozat. Kóhalmi Béla összeállítását azonban már csak egy további szám követte.

Az *Aktuális kérdések irodalma* hagyományait és célkitűzéseit kívánja korszerű formában feleleveníteni a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Budapest Gyűjteménye a *Budapesti füzetek* c. ajánló bibliográfiai sorozatának kiadásával. Természetesen az aktualitások mások, mint Szabó Ervin korában vagy a két világháború közötti időszakban. A füzetek egy szocialista főváros életének, fejlődésének időszakú kérdéseit kívánják kapcsolódni akkor, amikor Budapest már ötödik öt éves tervének megvalósításához kezdett, s kirajzolódnak a nyolcvanas évek, sőt az ezredforduló fővárosának körvonalai is.

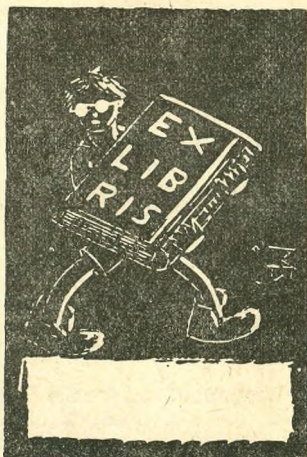
A fővárosért tevékenykedő társadalmi aktívák, a közművelődés és ismeretterjesztés munkatársai, sőt a közigazgatás és városfejlesztés hivatalos szakemberei számára is nyújthatnak „szakirodalmi alapozást” a füzetek, amelyek a legfrissebb, általában a megelőző öt év terméséből válogatnak. A bibliográfiákat témájuktól függően kisebb tanulmányok, statisztikai adattárak, időrendi táblázatok s más do-

kumentumok is kiegészítésbe esetenként országos összefüggés megértés és tárgyra vonatkozó általános ismeretek közlése szükséges — a téma országos tekintésű irodalma is bekerül. A feldolgozás az FSZEK és a Budapest Gyűjtemény állományán kívül más tudományos és szakkönyvtárak anyagára is támaszkodik.

A Budapesti füzetek sorozatindító összeállítására a *Környezetvédelem* c. bibliográfia, mely a környezetvédelem és a különféle gazdasági ágak kapcsolatának, a levegő, a víz, a talaj szennyeződésének és védelmének, a hulladék- és szemétkézelés nagy gondjának, a zaj- és rezgés-ártalom kérdéseinek irodalmából válogat. Külön fejezet foglalkozik azzal, hogy korszerű városépítéssel, területfejlesztéssel miként védekezhetünk a nagyváros környezeti ártalmai ellen. A füzet elsősorban az alapismereteket nyújtó nagyobb összefüggéseket feltáró tanulmányokat ajánlja, a gazdasági vagy technológiai részletkérdések irodalmára nem tér ki. Felsorolja a lényeges monográfiákat, elemzően feltárja a fontos gyűjteményes munkákat, és mintegy 80 féle folyóiratot dolgoz fel. Mutatók, részletes tartalomjegyzék és a gyakrabban használt idegen szakkifejezések magyarozó jegyzéke egészíti ki az annotált bibliográfiát.

A sorozat második füzetének témája a *Budapesti agglomeráció*. Ezzel a névvel illetjük a főváros és a környező 44 település együttesét. A kiadvány ennek demográfiai viszonyaival, fejlesztésének általános kérdéseivel, az itt található főbb termelő és az ún. „nem termelő” ágazatok helyzetével foglalkozó irodalomból nyújt válogatást. Nem tartalmazza viszont az agglomeráció településeinek helyismereti jellegű irodalmát. A füzetben annotációk, mutatók és részletes tartalomjegyzék segítik a tájékozódást.

Az elsőként megjelent két füzet azért is időszerű, mert ebben az évben tárgyalja az országgyűlés a környezetvédelmi törvényt, és a főváros ötödik öt éves tervét, mely a budapesti agglomerációt is figyelembe veszi. A sorozat következő füzeté szintén az ötödik öt éves tervhez kapcsolódik: *Budapest népgazdasági tervéi* címmel képet ad a főváros fejlődésének fontosabb korszakairól és az elképzelhető jövőről. A további tervezett témák: *Budapest tömegközlekedése*, *Budapest közművei* és *Budapest egészségügye*. Lehetőségeink szerint sort kerítünk a legfontosabb városfejlesztési, várospolitikai kérdések, majd az ezekkel összefüggő, kiemelkedő évfordulók, események irodalmára is.

Márky Béla ex libris

Csomor Tibor